

Економічні заходи щодо екологобезпечного використання земельних ресурсів повинні включати комплексність використання земельних угідь і природоохоронних систем; обов'язкову компенсацію нанесеного екологічного і виробничого збитку; стимулювання поліпшення та збереження земель, забезпечення екологічної рівноваги в агроландшафтах і агросистемах тощо.

Проблеми підвищення ефективності використання земельних угідь сільськогосподарського землекористування є складовою частиною єдиної державної еколого-економічної політики, що забезпечує раціональне використання, охорону та управління земельними ресурсами. У зв'язку з цим організація раціонального й ефективного використання земель передбачає створення найкращих умов для відтворення та охорони ґрунтової родючості, підвищення її ролі в сільськогосподарському виробництві, науково обґрунтованої взаємодії землі з іншими природними факторами, забезпечення розробки найбільш повних і правильних критеріїв, способів і методів використання земельних ресурсів.

Список використаних джерел

1. Економіка довкілля і природних ресурсів [Текст]: монографія / Ю.В. Дзядикувич, Б.О. Язлюк, Р.Б. Гевко, Ю.І. Гайда [та ін.]. Тернопіль, 2016. 392 с.
2. Еколого-економічні системи: основні аспекти /М.В. Буряк, І.В. Любезна, Р.І. Розум //Науковий огляд. Науковий журнал. Київ, 2015. № 6 (16). С. 33-49.
3. Смочук О. Екологічні та економічні проблеми використання земельних ресурсів [Електронний ресурс]: Режим доступу: [file:///C:/Users/Ira/Downloads/Vlnau_econ_2015_22\(2\)_13.pdf](file:///C:/Users/Ira/Downloads/Vlnau_econ_2015_22(2)_13.pdf)

Петро Матковський

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника», м. Івано-Франківськ

Наталія Полева

слухач магістерської програми
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника», м. Івано-Франківськ

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ В УПРАВЛІННІ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття “капітал” досить поширене як в економічній теорії, так і в економічній практиці. Тому від правильного його розуміння значним чином залежить оцінка напрямків розвитку підприємства. Термін «капітал» походить від латинського «capitalis» – головний. В міру розвитку економічної думки поняття «капітал» наповнювалось конкретним змістом, який відповідав пануючій парадигмі економічного розвитку суспільства.

Але ж зрозуміло, що сама по собі вартість не може створити додаткову вартість. Для того, щоб вартість зросла, принесла додаткову вартість, вона повинна бути використана як знаряддя експлуатації чужої робочої сили, тобто її власник повинен вступити в економічні відносини з власником робочої сили. Отже, капітал – це не просто сума вартостей, а певні виробничі відносини, при яких знаряддя праці, гроші, товари служать знаряддям привласнення частини чужої неоплаченої праці. Саме тому капітал – це не річ, а певні суспільні, належні певній історичній формації суспільства виробничі відносини, які представлені в речі й надають цій речі специфічного суспільного характеру.

Фінансові ресурси, залучені підприємством до обігу і спрямовані на розвиток фінансово-господарської діяльності, являють собою капітал. Обов'язкова умова початку господарської діяльності підприємства – наявність початкового капіталу, тобто власного капіталу.

Капітал – це категорія, що виражає не стільки технічні чи організаційні, скільки соціально-економічні відносини, тобто капітал як такий не може існувати лише за певних соціально-економічних умов. Такими умовами є:

- 1) високорозвинуті товарне виробництво, обіг і ринок;
- 2) наявність такої мотивації діяльності виробника як особисте збагачення за рахунок одержання прибутку;
- 3) зосередження у частини господарюючих суб'єктів значної частки засобів виробництва і грошових ресурсів, тобто певний ступінь концентрації виробництва і капіталу;
- 4) наявність людей праці, юридично вільних, але які позбавлені засобів виробництва і життєвих благ, що змушує їх найматися.

Капітал – це авансовані підприємцями у виробництво товарів засоби виробництва, грошові ресурси і засоби на оплату найманої праці, які в процесі своєї продуктивної взаємодії забезпечують зростання вартості та збагачення підприємців

Капітал як об'єкт управління – це частина економічних благ підприємства з певними характеристиками у вигляді системи, функціонування та розвиток якої підлягає цілеспрямованим змінам для досягнення певних цілей. Під процесом управління будемо розуміти сукупність послідовних дій керуючої підсистеми, спрямованих на керувану підсистему для досягнення цілей підприємства.

Розглядаючи капітал підприємства як систему, важливо визначити її з точки зору класифікації систем. Капітал підприємства за найважливішими класифікаційними ознаками є матеріально-абстрактною, динамічною, відкритою, складною, імовірнісною і нелінійною системою. Капітал являє собою матеріально-абстрактну систему, оскільки містить як матеріальні об'єкти (фізичний, фінансовий капітал та інтелектуальний капітал в частині технічного та програмного забезпечення, патентів, товарних знаків), так і абстрактні (інтелектуальний капітал в частині знань, творчих здібностей, культури, інформації, досвіду тощо).

Капітал підприємства навіть з суто економічної точки зору є динамічним об'єктом, тому що існує лише в русі, а з точки зору системного підходу з часом стан системи „капітал підприємства” змінюється, отже система є динамічною. Відкритість системи „капітал підприємства” пояснюється постійною взаємодією із зовнішнім середовищем, з капіталами інших підприємств, що дозволяє їй розвиватись та ускладнюватись. Система „капітал підприємства” та її складові функціонують не заздалегідь передбаченим чином, неможна дати детального прогнозу щодо взаємодії всіх підсистем та елементів, тому що суттєвим є вплив невизначеності, що дозволяє назвати систему „капітал підприємства” імовірнісною.

Капітал підприємства є системою із розвинутою структурою, складається з підсистем (передусім фізичної, фінансової та інтелектуальної), які в свою чергу складаються з підсистем, а останні з елементів, що дозволяє назвати капітал підприємства складною системою. Нелінійність капіталу як системи пояснюється наявністю нелінійних зв'язків та нелінійних залежностей між його елементами, а також нелінійністю розвитку всієї системи.

За походженням, описом елементів та способу управління система „капітал підприємства” є змішаною, оскільки, по-перше, містить живі та неживі елементи різного походження: біологічного, технічного, соціального, інформаційного і т.д., по-друге, містить якісні та кількісні, дискретні та безперервні змінні, по-третє, має зовнішнє управління та самоуправління.

Окрім описаних класифікаційних ознак капітал підприємства має низку специфічних, серед яких:

– перманентність: капітал існує як система, яку непросто знищити: він може змінити власника, юридично-організаційну форму, природну форму тощо, але не зникне з економічного простору зовсім;

– адаптивність: капітал підприємства є системою, що підтримує певний баланс зовнішніх та внутрішніх можливостей існування та розвитку (внутрішніх спонукальних

мотивів діяльності та зовнішніх, що створюються ринковим середовищем), а також може пристосовуватись до швидкоплинних змін як зовнішнього, так і внутрішнього середовища;

– капітал є системою, що самоорганізується, самостійно забезпечує підтримку умов функціонування, тобто довільну зміну природних форм, обмін ресурсами всередині системи та із зовнішнім середовищем;

– капітал є системою, що саморегулюється: самостійно забезпечує приведення системи управління його складовими у відповідність змінам умов функціонування;

– капітал є системою, що саморозвивається: самостійно забезпечує умови довготривалого існування та розвитку у відповідності зі своєю сутністю та призначенням у суспільстві взагалі та на підприємстві зокрема.

З метою дієвого контролю за станом та використанням коштів на фінансування капітальних вкладень для аналітичного обліку на рахунку 441 «Прибуток нерозподілений» пропонується відкрити субрахунок «Прибуток нерозподілений минулих років, спрямований на придбання необоротних активів».

У міру використання прибутку на придбання необоротних активів і здійснення інших капітальних вкладень одночасно з кореспонденцією рахунків за дебетом рахунку 10 «Основні засоби» і кредиту рахунку 15 «Капітальні інвестиції» застосовується внутрішня кореспонденція по субрахунку рахунку 441 «Прибуток нерозподілений».

Коли після бухгалтерського запису за субрахунком 441 «Прибуток нерозподілений» сальдо субрахунку стане дебетовим, можна говорити про те, що підприємство використовує в якості джерела фінансування капітальних вкладень, що спрямовуються на забезпечення виробничого розвитку підприємства, оборотні кошти.

Таким чином, власний капітал підприємства як об'єктивно існуюча економічна категорія забезпечує процес фінансування господарської діяльності сільськогосподарських підприємств і є важливим фактором їх розвитку і національної економіки України в цілому.

Список використаних джерел

1. Заруба, І. Зменшення статутного капіталу: облік у ТОВ та інвестора-юрособи. Все про бухгалтерський облік. 2018. № 33 (6 квіт.). С. 9-15.

2. Камінська, Т. Г. Бухгалтерський облік виробництва як основного етапу кругообороту капіталу. Економіка розвитку. 2013. № 2. С. 86-90.

3. Козир, О. Операції зі статутним капіталом ТОВ: особливості обліку та оподаткування. Аудитор України. 2018. № 6. С. 24-30.

4. Кушина, О. Виправлення помилок в обліку власного капіталу. Збірник систематизованого законодавства. 2016. № 6. С. 151-161.

Володимир Мацьків

аспірант,

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника,

м. Івано-Франківськ

ВПЛИВ ГРОШОВОГО ПОТОКУ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Процес підприємницької діяльності суб'єкта господарювання вимагає відповідного фінансового забезпечення. Тому основою стабільності підприємницької діяльності суб'єкта господарювання є позитивний грошовий потік і його здатність своєчасно виконувати зобов'язання перед контрагентами за товарними операціями, перед бюджетом, а також перед кредитними організаціями і працівниками підприємства. Визначення фінансової стійкості є важливим завданням, тому що від неї залежить здатність підприємства генерувати грошові потоки. Наявність грошей у підприємства визначає можливість його функціонування і подальшого розвитку. Саме тому управління фінансами є важливою складовою в системі менеджменту підприємства.